

SOUTH AFRICA / JUDGMENT

Jephtus v S (A165/2010) [2010] ZAWCHC 516 (29 October 2010)

[2010] ZAWCHC 516

COURT

Western Cape High Court, Cape Town

BEFORE

Van Niekerk, Le Grange

CASE / FILE NUMBER

A165/2010

Source: saflii.org · Research copy typeset by Esheria. Not court-issued or certified.

IN DIE HOE HOF VAN SUID-AFRIKA

(WES-KAAP HOE HOF. KAAPSTAD)

SAAK NO: A165/2010

DATUM: 29 OKTOBER 2010

In die saak tussen:

ELTON JEPHTUSAppellant

en

DIE STAATRespondent

UITSPRAAK

VAN NIEKERK. WnR:

Die appellant het saam met sy medebeskuldigde (hierna beskuldigde 1 genoem) in die Streekhof te Paarl tereggestaan op aanklagtes van moord en roof met verswarende omstandighede. In kort is hulle ten laste gele dat hulle gedurende die aand van 2 Desember 2007 die dood van Edward Samson veroorsaak het deur horn met 'n mes of skerp voorwerp te steek en die gemelde Edward Samson aangerand het en toe met geweld 'n bottel wyn van horn geneem het. Die verswarende omstandighede is gelee in die teenwoordigheid van 'n mes.

Beide was regsverteenvoerdig en was die bevinding, na aanhoor van die getuïenis, as volg: Beskuldigde 1 was skuldig bevind aan moord en poging tot roof met verswarende omstandighede en die appellant onskuldig aan moord maar skuldig aan poging tot roof met verswarende

omstandighede. Die appellant is op 1 Junie 2009 gevonnissen tot vier jaar direkte gevangenisstraf. Verlof tot appel is verleen aan die appellant teen beide die skuldigbevinding en vonnis en is die onderhawige appel dus teen beide.

Die Staat het twee getuies by name Samantha Jacobs en Daniel Johannes aangebied terwyl beskuldigde 1 en die appellant getuig het. Geen getuies is deur die appellante geroep nie. Daar word kortliks verwys na die gebeure van die betrokke aande. Ek wil net hier meld dat beide die twee staatsgetuies op daardie stadium in verhouding met mekaar gestaan het.

Samantha Jacobs getuig dat sy en haar kerel Daniel die aande op die hoek gesit het op die hoek van Japie McClaystraat en Rocky Mafekengstraat toe sy die oorledene opgemerk het waar hy met 'n bottel wyn in sy hand in Rocky Mafekengstraat in hulle rigting aangestap gekom het. Sy het opgemerk dat beide beskuldigde 1 en appellant die oorledene nader en daar h'stryery was oor die wyn. Die appellant het die oorledene van agter gegryp en het beskuldigde 1 die oorledene gestee. Sy kan nie se hoeveel maal beskuldigde 1 die oorledene gestee het nie. Na die aanval het die oorledene na die woning van Andre Meisie gehardloop en het beskuldigde 1 en die appellant die hasepad gekies.

Daniel staaf die getuienis van Samantha Jacobs in wesenlike opsigte. Hy bevestig dat hy en Samantha die aande op die hoek gestaan het en dat hulle opgemerk het dat die oorledene in hulle rigting aan beweeg kom. Die oorledene het 'n bottel wyn in sy hand gehad. Beskuldigde 1 en appellant het probeer om die wyn af te vat, waarop beskuldigde 1 die oorledene voor die bors gegryp het en, soos hulle gestoei het, het die bottel wyn geval en gebreek.

Beskuldigde 1 het die oorledene gestee en appellant het die oorledene van agter vasgehou. Hy kon ook nie se hoeveel maal beskuldigde 1 die oorledene gestee het nie.

Beide staatsgetuies ontken ook ten sterkste dat hulle die betrokke aande gedrink het. Beide staatsgetuies is ook aan deurtastende

kruisondervraging onderwerp veral wat betref die beligting en identifikasie. Die rede waarom die getuies onderwerp is aan deurtastende kruisondervraging wat betref die beligting en identifikasie is duister aangesien beide beskuldigde 1 en appellant tydens getuienis erken dat hulle die aande, weliswaar nie gelyktydig nie, wel op die toneel teenwoordig was.

Die getuienis ten opsigte van beskuldigde 1 dat die oorledene die aggressor was en hy homself teen die ongevraagde aanval van die

oorledene verdedig het. Die getuienis van die appellant dat hy nie op die toneel was nie tydens die voorval.

Dit is Yi fundamentele beginsel van ons strafreg dat in Yi kriminele saak die onus op die Staat rus om die skuld van die beskuldigde bo redelike twyfel te bewys en dat hierdie onus deurgaans op die Staat rus. Die beskuldigde is egter geregtig op sy vryspraak indien die weergawe van die beskuldigde natuurlik moontlik waar is. Die benadering wat Yi hof van appel moet volg betreffende beoordeling van feitelike bevindings van 'n verhoorhof is gesaghebbend neergele.

Ek is tevrede dat beide die twee staatsgetuies in alle opsigte eerlike getuies was; dat hulle getuienis in alle opsigte as bevredig

aangemerkt kan word. Hier moet in gedagte gehou word dat die oorledene 'n goeie vriend was van mnr Jaars en dat mnr Jaars "n guide geleentheid gehad het om sy getuienis aan te pas sodat dit meer nadelig vir beskuldigde 1 en die appellant kon wees.

Dit is nie vir my nodig om te handel met die getuienis van beskuldigde 1. Wat betref die getuienis van appellant en gemeet aan die getuienis van die staatsgetuies is ek van oordeel dat die weergawe van die appellant nie redelik moontlik waar is nie en dat dit as vals verwerp kan word. Indien daar gelet word op die getuienis van die twee staatsgetuies, is dit duidelik dat beskuldigde 1 en die appellant die betrokke aand die oorledene van die bottel wyn wou beroof. Alhoewel daar nie direkte getuienis mag wees van die onderlinge gesprek of 'n voorafgaande afspraak, is dit duidelik dat die enigste afleiding wat die getuienis regverdig, is dat beskuldigde 1 en die appellant die oorledene wou beroof van die bottel wyn. Beide kon egter nie daarin slaag om die bottel wyn af te neem nie aangesien dit in die proses gebreek het. Die hoogwatermerk is dus dat die appellant slegs skuldig bevind kan word aan poging tot roof met verswarende omstandighede. Heeltemal tereg het die Hof a quo bevind dat gemeenskaplike opset nie bewys is wat betref die aanklag van moord en is appellant dus korrek vrygespreek op die aanklag.

Ek is dus onder die omstandighede van oordeel dat die Hof a quo geen mistasting begaan het in sy bevinding dat die staatsgetuies as geloofwaardige getuies aangemerkt moet word nie en voorts dat die Hof a quo geen mistasting begaan het deur te bevind dat die appellant horn skuldig gemaak het aan "n poging tot roof met verswarende omstandighede nie.

Die oogmerk van die straf is welbekend en gaan dit nie hier herhaal word nie. Voorts is dit geykte reg dat strafmeting by uitstek "n saak van goeddunke is by die Verhoorhof en is dit ook geykte reg dat die hof van appel se bevoegdheid om in te gryp baie beperk is.

Die misdryf waaraan die appellant, alhoewel net poging, skuldig bevind is, is 'n ernstige misdryf maar daar moet gewaak word om die erns van die misdryf oor te beklemtoon wat betref die ander faktore wat in ag geneem moet word by strafoplegging.

Ek is van oordeel dat die geleerde landdros in die onderhawige geval misgetas het deur die erns van die misdryf oor te beklemtoon ten koste van die ander faktore by strafoplegging. Voorts is ek ook van oordeel dat die vonnis opgele so wesentlik verskil van 'n vonnis wat hierdie Hof sou ople dat dit hierdie Hof vrystaan om met die vonnis in te meng.

Die persoonlike omstandighede van die appellant was as volg:

Hy was ten tye van vonnisoplegging 29 jaar oud. Hy het op skool slegs st.6 geslaag. Alhoewel ongetroud is hy die vader van 'n kind wat ten tye van die vonnisoplegging ses jaar oud was. Hy het gewerk by "n elektriese maatskappy waar hy R500 per week verdien het en het hy die geld ook aangewend vir onderhoud vir die minderjarige kind.

By die oorweging van 'n gepaste vonnis, is ek gedagtig aan die vorige veroordeling van die appellant vir 'n soortgelyke misdaad. Daar word ook in gedagte gehou dat die appellant vir drie maande in die gevangenis was voor hy op borg vrygelaat is.

Verlof om te appelleer teen beide die skuldigbevinding en vonnis is verleen op 2 Desember 2009. Nieteenstaande die feit dat verlof tot appel ook teen vonnis verleen is, blyk dit ex facie uit die rekord dat daar geen versoek was om die vasstel van borg of verlenging van die appellant se borg hangende die afhandeling van appel.

Die appellant was regsverteenvoerdig tydens die aansoek om verlof en sou ek verwag dat 'n aansoek om die vasstelling of verlenging van borg hangende die afhandeling van die appel sou geloods gewees het deur die regsverteenvoerdiger na die toestaan vir verlof. Hoekom dit nie gedoen is nie, is nie duidelik uit die rekord nie.

Die beginsels van toepassing by verlening van borg is bespreek in *S v McCoulaqh* 2000(1) SASV 542 (WLD) en is dit nie nodig om in die onderhawige die beginsels te formuleer nie. Ek wil egter net 'n opmerking maak dat die landdros wat die aansoek om appel aanhoor en verlof toestaan om te appelleer teen die vonnis en waar die appellant onverdedig is uit eie beweging moet beoordeel of die verdere aanhouding van appellant geregverdig is hangende die aanhoor en afhandeling van appel. Die plig selfs waar die appellant regsverteenvoerdiging geniet en die regsverteenvoerdiger versuim om 'n aansoek te loods vir die vasstelling van borg hangende die aanhoor en die afhandeling van appel. Bogenoemde sal verhoed dat die appellant gevangenisstraf

uitdien in gevalle waar daar 'n redelike vooruitsigte bestaan dat die vonnis van direkte gevangenisstraf in sy geheel op appel tersyde gestel mag word.

Soos reeds hierbo aangetoon is ek van oordeel dat die Hof a quo misgetas deur die erns van die misdryf oor te beklemtoon en die vonnis so wesenlik verskil van 'n vonnis wat hierdie Hof sou ople dat dit die Hof vrystaan om die vonnis opnuut te oorweeg.

In die lig van voorafgaande is ek van oordeel dat die volgende bevel gemaak moet word:

Die appel teen die skuldigbevinding word van die hand gewys, die appel teen die vonnis slaag en word die vonnis vervang met een van AGTIEN

(18) MAANDE DIREKTE GEVANGENISSTRAF.

VAN NIEKERK, WnR

LE GRANGE, R: Ek stem saam, dit word so gelas.

LE GRANGE, R

Source & reproduction note

Judgment wording, source notices and original paragraph numbers are retained. Esheria supplies the layout and this PDF's page numbers; these are not the source pagination. This is a research copy, not an official or certified court document. Check quotations, citations and publication restrictions against the original source before relying on it.

ORIGINAL SOURCE <https://www.saflii.org/za/cases/ZAWCHC/2010/516.html>

CASE PAGE <https://chat.esheria.ai/case-law/south-africa/jephtus-v-s-unknown-topic-awchc-2010>

Prepared on 12 October 2026 · Esheria